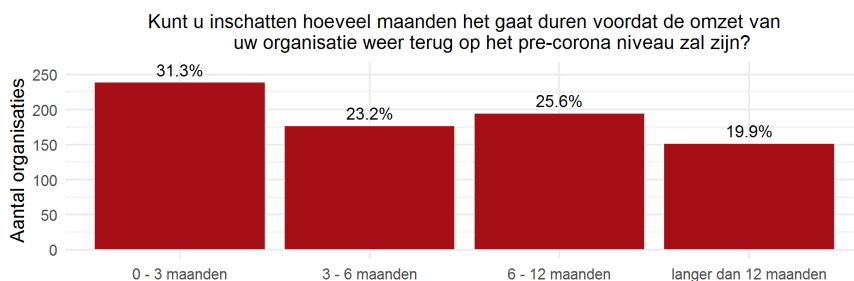

Uitgebreide samenvatting van de tussentijdse bevindingen Nederlandse Innovatie Monitor 2020 - N.B. Embargo tot vrijdag 17 juli 2020, 00.01 uur

① Het merendeel van de ondervraagde bedrijven verwacht binnen een jaar financieel herstel van de coronacrisis – de helft van de bedrijven zelfs binnen een half jaar

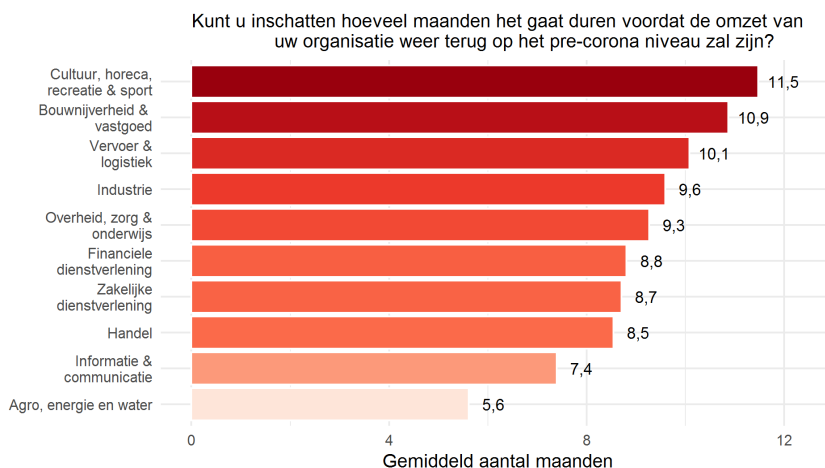
Aan circa 800 senior managers van uiteenlopende Nederlandse bedrijven is gevraagd om in te schatten hoeveel maanden het gaat duren voordat de omzet van hun organisatie weer terug op het pre-corona niveau is. Van de ondervraagde organisaties geeft 80% aan te verwachten dat hun omzet binnen een jaar weer terug op niveau is. De helft verwacht zelfs binnen een half jaar alweer op het oude omzetniveau te zitten. Gemiddeld gezien denken organisaties dat dit ongeveer negen maanden gaat duren. Volberda: 'De meerderheid van bedrijven gaat uit van een zogenoemde V-vormige crisis die voor maart 2021 achter de rug is. Dit laat echter onverlet dat een kleine 20% dus weinig hoop heeft op snel herstel en uitgaat van een aanhoudende economische crisis'.

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)

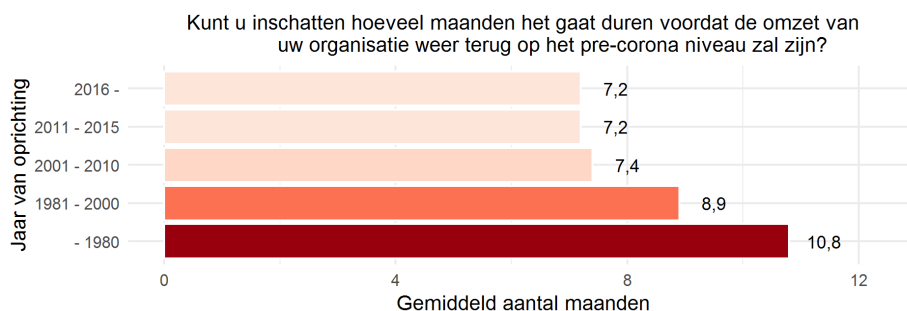
② Bedrijven verschillen sterk in hun verwachting over de duur van de coronacrisis

Met name tussen branches zijn er sterke verschillen in de verwachtingen over de duur van de coronacrisis. Organisaties in de horeca-, recreatie- en cultuursector geven aan dat zij verwachten dat dit bijna een jaar zal duren. Ook de bouwsector en logistieke- en vervoersbedrijven hebben duidelijk minder rooskleurige verwachtingen. Aan de andere kant van het spectrum bevinden zich de agrarische en ICT-sectoren, die verwachten dat de omzet na respectievelijk vijf en zeven maanden weer terug op het oude niveau zal zijn. 'Het is duidelijk dat organisaties die actief zijn in de cultuur, horeca, recreatie en sport vrij zwaar getroffen zijn door de corona-uitbraak. Dat geldt in mindere mate voor agrarische en ICT-sectoren. De bevindingen vormen dan ook een indicatie dat de duur van ondersteuning vanuit de overheid niet voor elke sector even lang hoeft te zijn', aldus Volberda.

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)

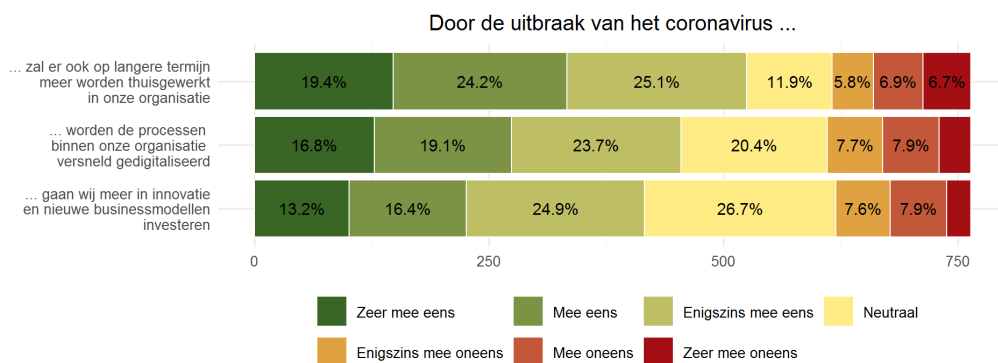
Verder valt op dat oudere organisaties over het algemeen een trager herstel verwachten dan jongere organisaties (organisaties opgericht na 2000). Dit wordt gedeeltelijk verklaard doordat oudere organisaties in bepaalde sectoren oververtegenwoordigd zijn. Ook zijn oudere organisaties vaker internationaal actief en daarmee kwetsbaarder voor verstoringen van globale marktketens. Mogelijk speelt de relatieve wendbaarheid van organisaties ook een rol in de verschillende verwachtingen van oudere en jongere organisaties. Volberda: 'Deze economische en gezondheidscrisis vereist veel creativiteit en snelheid om in te spelen op nieuwe kansen en bedreigingen. Oudere organisaties hebben daar door hun ingesleten gewoontes en procedures meer moeite mee dan jonge, wendbare bedrijven.'

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)

③ De coronacrisis is een aanjager van innovatie: bedrijven zetten massaal in op thuiswerken, versnelde digitalisering en nieuwe businessmodellen

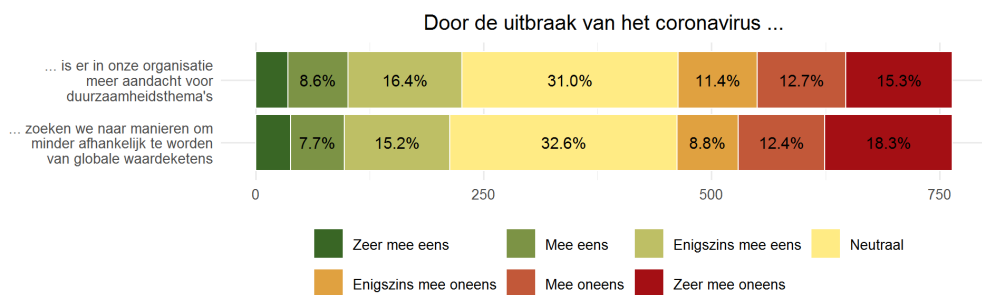
Bijna zeventig procent van de Nederlandse bedrijven geeft aan dat er ook na de crisis meer zal worden thuisgewerkt. Ze geven aan op het digitale vlak al concrete stappen te zetten. Volgens 6 op de 10 senior managers heeft de uitbraak van het coronavirus ertoe geleid dat processen versneld zijn gedigitaliseerd. Hiernaast wordt er meer geïnvesteerd in innovatie en nieuwe businessmodellen. De uitbraak van het coronavirus zorgt zo voor een versnelling van de digitale transformatie en meer innovatie. 'Er is een duidelijke scheidslijn tussen de periode voor en na de uitbraak van het coronavirus', licht Volberda toe. 'Er was natuurlijk al een transformatie gaande. Sommige bedrijven hadden al geïnvesteerd in digitale technologieën, maar er was onvoldoende noodzaak om die te gebruiken. Veel medewerkers wilden graag thuiswerken, maar hun managers waren bang voor een afnemende productiviteit. Koploper-bedrijven experimenteerden al met nieuwe online businessmodellen, maar het management durfde deze niet grootschalig uit te rollen. Door de coronacrisis zijn deze transformaties in een geweldige stroomversnelling gekomen. Managers moesten medewerkers wel vertrouwen om thuis te werken. Weerstand tegen digitale technologieën is er amper meer. En online businessmodellen zijn onvermijdelijk om te overleven in een anderhalvemeter-economie.'

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)

④ De aandacht voor duurzaamheidsthema's neemt slechts beperkt toe

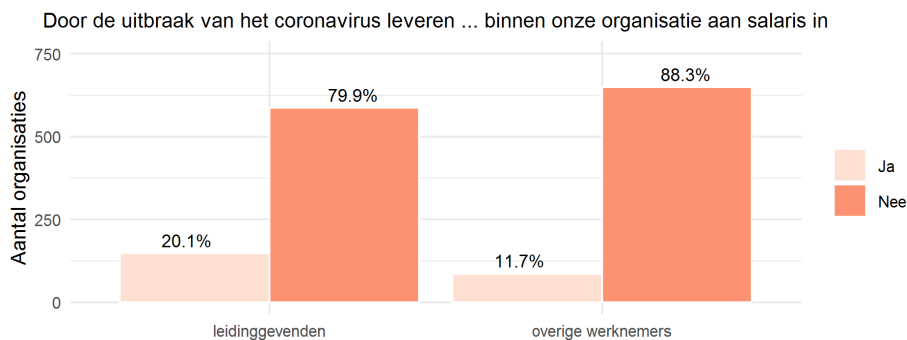
Uit onderzoek van MVO Nederland eind april bleek dat ruim tachtig procent van de Nederlandse bedrijven de coronacrisis als kans zag om te verduurzamen. Bevindingen uit de Nederlandse Innovatie Monitor 2020 tonen een minder rooskleurig beeld. Bij ongeveer 30% van de organisaties is er sinds de uitbraak van het coronavirus meer aandacht voor de duurzaamheidsthema's. Daarnaast geven veel bedrijven aan niet op zoek te zijn naar kortere waardeketens. 'Deze cijfers laten helaas zien dat tijdens deze economische malaise de meeste bedrijven weinig prioriteit geven aan duurzaamheid en verkorting van hun ketens' stelt Volberda. Volgens hem kunnen we hier echter niet mee wachten. 'Alleen door kortere ketens en circulariteit kunnen we de uitstoot van koolstofdioxide tegengaan en de biodiversiteit behouden. Ik moedig de overheid dan ook aan om de economische prikkels voor investeringen in duurzaamheid van het Nederlandse bedrijfsleven op te voeren en regulering door CO₂-belastingen niet in de wachtkamer te zetten.'

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)

⑤ Een aantal bedrijven kort op de salarissen, voornamelijk op die van leidinggevenden

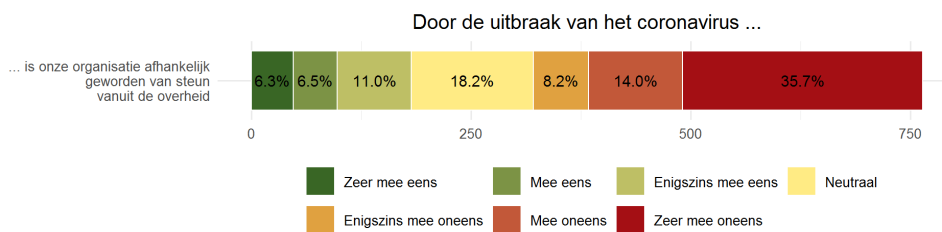
Ongeveer een kwart van de bedrijven geeft aan te korten op salarissen om de economische schok van de coronacrisis op te vangen. Er zijn ongeveer twee keer zoveel bedrijven waarbij leidinggevenden salaris inleveren (twee op de tien) dan bedrijven waarbij overige werknemers worden gekort (een op de tien). Uit het onderzoek komt verder naar voren dat vooral jongere organisaties (tijdelijk) de salarissen verlagen. Bij organisaties opgericht na 2016 levert bijvoorbeeld 30% van de leidinggevenden en 15% van de overige medewerkers salaris in. De verhouding tussen inleveren door leidinggevenden en overige medewerkers blijft daarbij wel gelijk. Volberda: 'Ten opzichte van medewerkers is de beloning van leidinggevenden voor een gedeelte gekoppeld aan de prestaties van het bedrijf. Bij teruglopende prestaties als gevolg van de coronacrisis neemt dat variabele deel dan ook af. Daarnaast is een deel van de bedrijven verplicht om de beloning van leidinggevenden terug te schroeven om zo aanspraak te maken op bepaalde steun vanuit de overheid. Verder leveren leidinggevenden bij een deel van de bedrijven vrijwillig een deel van hun salaris in.'

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)

⑥ **Een op de vier bedrijven zegt door de uitbraak van de coronacrisis afhankelijk te zijn geworden van steun van de overheid**

Van de ondervraagde bedrijven geeft 24% aan dat ze afhankelijk zijn geworden van overheidssteun als gevolg van de coronacrisis. Zo'n 58% zegt niet afhankelijk te zijn geworden. Volberda concludeert: 'Ondanks dat de meerderheid van de bedrijven aangeeft niet afhankelijk te zijn geworden van steun vanuit de overheid, is dat voor maar liefst een kwart van de bedrijven wel het geval. De sturende rol van de overheid op het Nederlandse bedrijfsleven is kennelijk nog nooit zo groot geweest. De massale overheidsinterventie is een opmaat naar een meer proactief industriebeleid met een actieve rol in het stimuleren van economische groei, behoud van werkgelegenheid en het beschermen van vitale bedrijven.'

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2020, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2020)